

ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์
เรื่อง ช้อแนะนำวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการถอดถอนคณะกรรมการ
หรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และการยื่นอุทธรณ์
ของสมาชิก กรณีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพ

โดยที่ข้อบังคับของสหกรณ์จำนวนมากกำหนดไว้แต่เพียงว่าที่ประชุมใหญ่มีอำนาจถอดถอนคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และสมาชิกมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ กรณี คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีมติให้พ้นจากการเป็นสมาชิก แต่ไม่ได้กำหนดวิธีการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้ จึงเกิดปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับ

ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินการของสหกรณ์มีประสิทธิภาพ และเกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๕๒ ประกอบกับคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่ ๖๔๘/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เรื่อง มอบอำนาจให้ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ จึงให้ช้อแนะนำวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการถอดถอนคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และการยื่นอุทธรณ์ของสมาชิกต่อที่ประชุมใหญ่ กรณี คณะกรรมการมีมติให้สมาชิกออกจากสหกรณ์ เฉพาะสหกรณ์ที่ยังมิได้กำหนดวิธีดำเนินการเรื่องดังกล่าว ในข้อบังคับหรือระเบียบสหกรณ์ ดังนี้

ก. การพิจารณาถอดถอนคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ (คณะกรรมการทั้งคณะหรือกรรมการเป็นรายบุคคล)

๑. ที่ประชุมใหญ่อาจพิจารณาถอดถอนคณะกรรมการ หรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้ เมื่อ

(๑) กระทำโดยทุจริตต่อหน้าที่

(๒) จงใจกระทำการใดโดยผิดกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ สหกรณ์ กระทำ หรือละเว้นการกระทำ โดยประมาทเลินเล่ออันเป็นเหตุให้สหกรณ์ได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๓) กระทำการใดอันเป็นการประกอบธุรกิจ ซึ่งมีลักษณะแข่งขันกับกิจการของสหกรณ์

(๔) กระทำการใดอันเป็นปฏิปักษ์ต่อสหกรณ์หรือกิจการของสหกรณ์

๒. การยื่นช้อกล่าวหา

ผู้ใดกล่าวหาว่าคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการของสหกรณ์กระทำการตาม ช้อ ๑ และสมควรให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณาถอดถอนออกจากตำแหน่งให้ยื่นหนังสือขอถอดถอนพร้อมสำเนาเอกสารที่ใช้เป็นพยานหลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นต่อผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์

๓. การดำเนินการก่อนการพิจารณาของที่ประชุมใหญ่

๓.๑ ผู้ตรวจสอบกิจการแจ้งข้อกล่าวหาที่รับไว้ให้กรรมการที่ถูกล่าวหาภายใน ๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับข้อกล่าวหา พร้อมทั้งสำเนาให้สหกรณ์ทราบด้วย

๓.๒ กรรมการที่ถูกล่าวหาต้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา พร้อมแสดงพยานหลักฐานส่งให้แก่ผู้ตรวจสอบกิจการภายใน ๑๕ วัน นับจากวันที่รับแจ้งข้อกล่าวหาจากผู้ตรวจสอบกิจการ

ผู้ตรวจสอบกิจการได้รับคำชี้แจงจากผู้กล่าวหาแล้วต้องแจ้งคำชี้แจงนั้นให้ผู้กล่าวหาทราบภายใน ๕ วัน นับแต่วันรับคำชี้แจง

๓.๓ ถ้าผู้กล่าวหาไม่พอใจคำชี้แจงของคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ถูกล่าวหา หรือไม่ได้รับคำชี้แจงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันยื่นข้อกล่าวหา ผู้กล่าวหาอาจให้สมาชิกร่วมลงชื่อกันตามข้อบังคับสหกรณ์หรือกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ขอให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญพิจารณาถอดถอนคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องขอให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ แต่ถ้าได้กำหนดประชุมใหญ่สามัญประจำปีไว้ก่อนแล้ว ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องขอจะไม่เรียกประชุมใหญ่วิสามัญก็ได้ แต่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต้องกำหนดวาระถอดถอนคณะกรรมการ หรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไว้ในระเบียบวาระการประชุมใหญ่สามัญนั้นด้วย หากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่กำหนดวาระการถอดถอนตามคำร้องขอ ให้ผู้ตรวจสอบกิจการสามารถนำเรื่องการถอดถอนคณะกรรมการ หรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไปพิจารณาในที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี โดยสามารถนำเสนอเรื่องถอดถอนดังกล่าวเป็นวาระแรกของการประชุม

๔. วิธีพิจารณาของที่ประชุมใหญ่

๔.๑ เมื่อถึงวาระการพิจารณาถอดถอนคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ให้ผู้ตรวจสอบกิจการเป็นประธานการพิจารณา โดยเสนอข้อกล่าวหาตามที่ผู้กล่าวหาได้ยื่นหนังสือและพยานหลักฐานไว้ให้ที่ประชุมใหญ่รับทราบ และเปิดโอกาสให้ผู้กล่าวหาแถลงสนับสนุนข้อกล่าวหาของตนต่อที่ประชุมใหญ่ได้ ๑ ครั้ง หลังจากนั้นผู้ตรวจสอบกิจการต้องนำคำชี้แจงของผู้ถูกล่าวหาแจ้งต่อที่ประชุมใหญ่ และเปิดโอกาสให้ผู้ถูกล่าวหาแถลงสนับสนุนแก้ข้อกล่าวหาของตนได้ ๑ ครั้ง เช่นกัน

การแถลงข้อกล่าวหาห้ามมิให้ผู้กล่าวหาแถลงตั้งข้อกล่าวหาเป็นประเด็นใหม่อีก

๔.๒ เมื่อที่ประชุมใหญ่รับทราบข้อกล่าวหาและคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้ว หากผู้เข้าประชุมใหญ่คนใดมีข้อสงสัยประเด็นใด ย่อมมีสิทธิอภิปรายซักถามผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกล่าวหาได้

๔.๓ ผู้ตรวจสอบกิจการ เห็นว่าที่ประชุมใหญ่ได้รับทราบข้อเท็จจริงทั้งจากผู้กล่าวหา และผู้ถูกล่าวหาพอสมควรแล้ว ก็ให้ปิดการอภิปราย และให้ที่ประชุมใหญ่ลงมติถอดถอนทั้งคณะหรือรายบุคคลแล้วแต่กรณี การลงมติให้ถือเสียงข้างมากของที่ประชุมใหญ่เป็นเกณฑ์การตัดสิน

ข. การอุทธรณ์กรณีสมาชิกถูกให้พ้นจากสมาชิกภาพ

๕. สมาชิกที่คณะกรรมการดำเนินการมีมติให้ออกจากสหกรณ์ อาจยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ได้ โดยยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อผู้ตรวจสอบกิจการ ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งให้ออกจากสหกรณ์

หนังสืออุทธรณ์ต้องมีรายละเอียดอันแสดงว่าตนถูกให้พ้นจากการเป็นสมาชิกภาพโดยไม่เป็นธรรมอย่างไร และข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นมีอย่างไร ทั้งนี้ผู้ตรวจสอบกิจการอาจเรียกผู้อุทธรณ์มาให้คำชี้แจงเพิ่มเติมก็ได้

๖. เมื่อมีสมาชิกยื่นหนังสืออุทธรณ์ ผู้ตรวจสอบกิจการต้องแจ้งให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทราบ และคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต้องกำหนดวาระการวินิจฉัยข้ออุทธรณ์ของสมาชิกไว้ในระเบียบวาระการประชุมใหญ่ที่จะมีขึ้นในครั้งถัดไป

ถ้าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่กำหนดวาระให้ถือเอาวาระอื่นๆ เป็นวาระการวินิจฉัยข้ออุทธรณ์ของสมาชิก

๗. วิธีพิจารณาวินิจฉัยข้ออุทธรณ์ของสมาชิก ให้ผู้ตรวจสอบกิจการเสนอหนังสืออุทธรณ์ของสมาชิกให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณา ผู้เข้าประชุมใหญ่ย่อมมีสิทธิอภิปรายซักถามข้อเท็จจริงจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และผู้ตรวจสอบกิจการ เมื่อที่ประชุมใหญ่หมดประเด็นซักถามแล้วให้ที่ประชุมใหญ่ลงมติ การลงมติให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ตัดสิน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๓

(นายบุญมี จันทร์วงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์